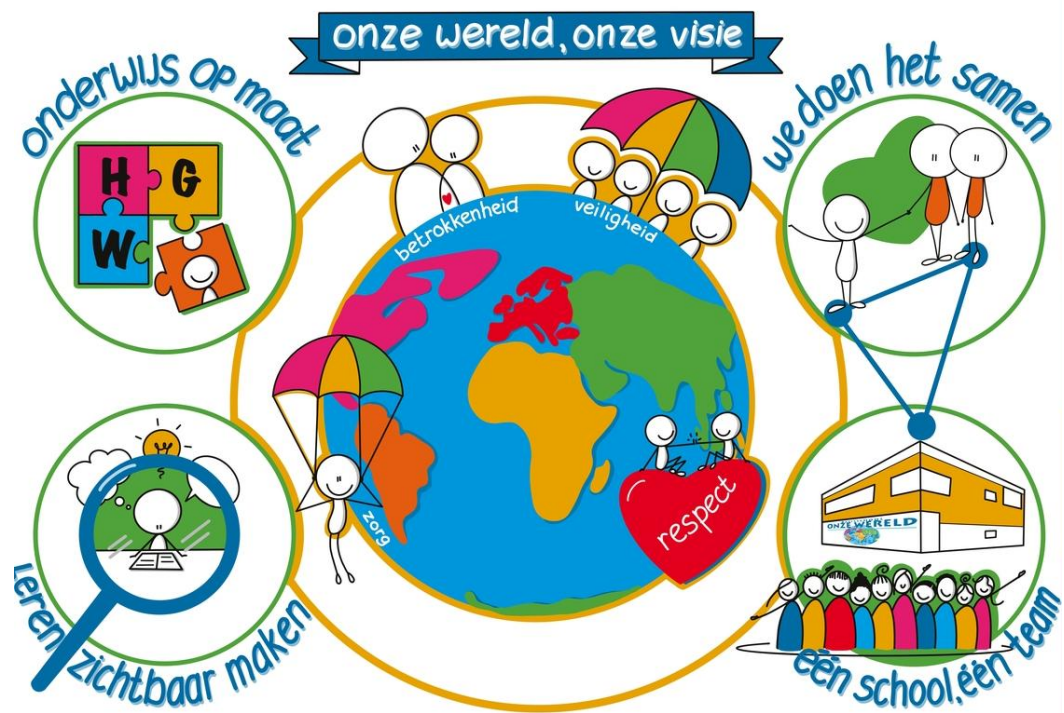

BELEID SOCIALE VEILIGHEID 2025-2026

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	1
VOORWOORD	2
INLEIDING	3
AANLEIDING SOCIAAL VEILIGHEIDSBELEID	3
DOEL	4
BLIK OP PESTEN VOLGENS ONZE WERELD	5
VORMEN VAN PESTEN:	5
SIGNALEN VAN PESTEN.....	5
PESTEN VERSUS PLAGEN	6
PREVENTIEF BELEID	7
LEERLINGEN.....	7
TEAM.....	9
ouders.....	9
MONITORING EN SIGNALERING	11
INTERVENTIES	13
ONZE AANPAK.....	13
PROCEDURE.....	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
MELDEN.....	17
MELDEN VAN INCIDENTEN SOCIAAL ONGEWENST GEDRAG	17
VERTROUWENSPERSOON BINNEN ONZE SCHOOL	17
EXTERNE VERTROUWENSPERSOON LUCAS ONDERWIJS	17
BIJLAGES	18
BIJLAGE 1 - JAARPLANNING	18

Voorwoord

Op basisschool Onze Wereld zetten wij ons iedere dag in voor een sociaal veilige en warme leeromgeving waarin ieder kind zich welkom en gewaardeerd voelt. Wij geloven dat een positieve sfeer, gebaseerd op respect, betrokkenheid en vertrouwen, de basis is voor succesvol leren en opgroeien.

Bij ons staat het kind altijd centraal. We erkennen dat ieder kind uniek is en recht heeft op aandacht, zorg en ruimte om zich op zijn of haar eigen manier te ontwikkelen. Samen met ouders en medewerkers bouwen we aan een school waar veiligheid, respect en plezier onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Onze vijf kernwaarden, respect, veiligheid, betrokkenheid, zorg en plezier, vormen het fundament van ons handelen. Ze geven richting aan hoe wij met elkaar omgaan, samenwerken en grenzen stellen om zo een fijne en veilige plek voor iedereen te creëren.

Met deze gezamenlijke inzet zorgen we ervoor dat Onze Wereld een plek is waar kinderen kunnen groeien, ontdekken en stralen.

samen spelen samen leren samen leven

Inleiding

Bij basisschool Onze Wereld staat het creëren van een veilige en inclusieve leeromgeving centraal. Deze omgeving is essentieel voor de optimale ontwikkeling van kinderen, zowel op cognitief als sociaal-emotioneel vlak. Ons sociaalveiligheidsbeleid sluit volledig aan bij de kernwaarden die onze school uitdraagt: veiligheid, respect, betrokkenheid, zorg en plezier. Deze waarden vormen de basis voor ons dagelijkse handelen en zorgen ervoor dat leerlingen, ouders en medewerkers zich betrokken en verantwoordelijk voelen binnen een positief en ondersteunend schoolklimaat.

Onze Wereld streeft naar een schoolcultuur waarin iedereen zich welkom en gerespecteerd voelt, ongeacht achtergrond of persoonlijke kenmerken. Dit betekent dat we niet alleen aandacht besteden aan het voorkomen en bestrijden van pesten, discriminatie en ander ongewenst gedrag, maar ook actief werken aan het bevorderen van gewenst gedrag en sociale vaardigheden. Hiervoor maken we gebruik van een schoolbrede aanpak, gebaseerd op het SWPBS-model (Schoolwide Positive Behavior Support), waarmee we een positieve, veilige sfeer stimuleren en gedragsproblemen voorkomen.

De Inspectie van het Onderwijs stelt:

"Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit betekent een veilige en positieve sfeer en dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt."

Sinds 1 augustus 2015 zijn scholen wettelijk verplicht te zorgen voor een veilige leeromgeving. Dit sociaalveiligheidsbeleid beschrijft hoe wij op Onze Wereld invulling geven aan deze verantwoordelijkheid.

Aanleiding sociaal veiligheidsbeleid

Basisschool Onze Wereld is een plek waar kinderen zich niet alleen op schoolgebied ontwikkelen, maar ook op sociaal-emotioneel gebied. Wij vinden het belangrijk dat elk kind zich veilig, gezien en gerespecteerd voelt. Daarom bevorderen wij een cultuur van respect en inclusiviteit, waarin iedereen zich welkom voelt, ongeacht achtergrond of persoonlijke kenmerken.

Helaas komt het ook op onze school voor dat kinderen te maken krijgen met pesten, uitsluiting of andere vormen van sociale onveiligheid. Dergelijke situaties kunnen de ontwikkeling van kinderen ernstig belemmeren, zowel emotioneel als cognitief. Daarom nemen wij proactief maatregelen om sociale veiligheid te waarborgen en te bevorderen.

Met dit sociaalveiligheidsbeleid leggen we een stevige basis voor een veilige leeromgeving waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het beleid richt zich niet alleen op het reageren op incidenten, maar legt vooral de nadruk op preventie en het versterken van een positieve en ondersteunende schoolcultuur. Wij willen een school zijn waar leerlingen zich vrij kunnen uiten, zonder angst voor intimidatie of uitsluiting, en waar respect centraal staat.

Pesten vraagt meer dan een protocol; het vereist een positieve en schoolbrede aanpak. Wij geloven dat een veilige omgeving de basis is voor goed leren en ontwikkelen.

We werken met SWPBS (Schoolwide Positive Behavior Support) als leidraad. Dit helpt ons gewenst gedrag actief te stimuleren, een positieve schoolcultuur te versterken en gedragsproblemen te voorkomen. Zo zorgen we samen voor een school waar iedereen zich veilig en gewaardeerd voelt.

Doel

Ons beleid heeft als doel:

- Het creëren en behouden van een sociaal veilige schoolomgeving.
- Het voorkomen en bestrijden van pesten, discriminatie en grensoverschrijdend gedrag.
- Het bieden van duidelijke meldprocedures en ondersteuning bij incidenten.
- Het bevorderen van sociale vaardigheden en burgerschapsvorming.

Wij streven naar een klimaat waarin:

- Leerlingen, ouders en personeel respectvol met elkaar omgaan.
- Iedereen zich veilig, geaccepteerd en betrokken voelt.
- Leerlingen een goede basis krijgen om zich blijvend te ontwikkelen.
- Betrokkenheid wordt gestimuleerd en benut.
- Duidelijke gedragsverwachtingen en afspraken gelden.

Voorwaarde om ons doel te bereiken:

- Wij maken afspraken zichtbaar en bespreekbaar binnen de school volgens de principes van PBS (Positive Behaviour Support. Dit doen we zodat leerlingen en teamleden elkaar op een respectvolle manier kunnen aanspreken bij ongewenst gedrag. Ouders worden hierin meegenomen, zodat zij weten wat er van hun kind verwacht wordt.
- Twee keer per jaar monitoren we de sociale veiligheid onder leerlingen met behulp van leerling in beeld (LIB), zodat we tijdig signalen op te vangen en actief bij te dragen aan een veilige leeromgeving.
- Elk jaar evalueren en actualiseren we dit beleid op vlaggetjesdag. Dit gebeurt door de PBS-stuurgroep, samen met het team, zodat iedereen betrokken is en zich verantwoordelijk voelt voor een veilig schoolklimaat.
- Als pesten ondanks onze preventieve aanpak voorkomt, volgen we ons pestprotocol voor een consequente en veilige aanpak.
- Wij zorgen ervoor dat leerlingen en ouders laagdrempelig contact kunnen opnemen met onze Pest coördinator, juf Annemaj, zodat zorgen en vragen over pesten en sociale veiligheid tijdig besproken en opgepakt worden.

Blik op pesten volgens Onze Wereld

In dit hoofdstuk beschrijven we kort wat wij verstaan onder pesten. Pesten is een serieus probleem met negatieve gevolgen voor zowel slachtoffers als daders. Het is essentieel dit gedrag goed te begrijpen om een veilige en ondersteunende schoolomgeving te creëren. Uit onderzoek blijkt dat pesters vaak een positieve houding ten opzichte van geweld hebben en een beperkt inlevingsvermogen tonen. Daarnaast kunnen ook andere factoren een rol spelen, zoals een problematische thuissituatie, verveling, moeite met frustraties of aangeleerd gedrag.

Vormen van pesten:

Pesten kan op verschillende manieren voorkomen, namelijk:

- **Fysiek pesten:** zoals slaan, duwen, schoppen, knijpen, spugen, aan het haar trekken, iemand laten struikelen of aan iemands stoel trekken.
- **Verbaal pesten:** Bijvoorbeeld schelden op uiterlijk, gedrag, lichamelijke kenmerken, kleding of prestaties; roddelen; chantage; buitensluiten; als laatste gekozen worden; kwetsende opmerkingen maken; bedreigingen; nare geluiden maken; kleineren of bespotten.
- **Materieel pesten:** Het afpakken, beschadigen of verstoppen van eigendommen.
- **Relationeel/sociaal pesten:** Iemand buitensluiten, negeren, niet betrekken bij activiteiten, uitlachen, roddelen of manipuleren door afwisselend aardig en gemeen gedrag.

Daarnaast wordt pesten ook ingedeeld in direct en indirect pesten. Bij direct pesten is er direct contact tussen pester en slachtoffer, bijvoorbeeld fysiek of verbaal. Indirect pesten gebeurt zonder direct contact, bijvoorbeeld via roddels of sociale uitsluiting.

Digitaal pesten valt onder deze vormen en kan zowel direct als indirect zijn. Het gebeurt via digitale middelen zoals sociale media en berichtenapps, en uit zich vaak in verbaal, relationeel of materieel pesten.

Signalen van pesten

Als een van de bovengenoemde situaties voorkomt, beschouwen we dat als een signaal van pesten. Daarnaast letten we ook op gedragsveranderingen bij leerlingen, zoals:

- Leerlingen die zich terugtrekken.
- Leerlingen met een zwakke, onzekere lichaamshouding.
- Leerlingen die zich sterker en agressiever opstellen of brutaler worden.
- Leerlingen die zich afzonderen van de groep.
- Leerlingen die regelmatig spullen kwijt zijn of waarvan de spullen beschadigd zijn.
- Leerlingen die sociaal onhandig gedrag vertonen.

Deze signalen hoeven niet altijd pesten te betekenen, maar zodra ze worden gesignaleerd, gaan we in gesprek met het kind om de situatie te verhelderen.

Pesten versus plagen

Vaak worden pesten en plagen door elkaar gehaald. Wat de één als pesten ervaart, kan voor een ander plagen zijn. Bij Onze Wereld staat de beleving van het kind centraal: het kind bepaalt zelf of het zich gepest voelt. Daarom nemen wij alle meldingen en signalen serieus. Naast de beleving van het kind kijken we ook naar de volgende verschillen:

Plagen:	Pesten:
Gebeurt af en toe Kortdurend Door en naar verschillende personen Beide partijen hebben plezier Gelijkwaardigheid	Structureel Voortdurend/aanhoudend/herhaaldelijk Vaak dezelfde die pest/gepest wordt Gaat ten koste van de sfeer Machtsverhouding/ ongelijke strijd

Deze verschillen bepalen mede welke interventies wij inzetten. Interventies kunnen gericht zijn op de gepeste leerlingen, de pester of de gehele groep.

Preventief beleid

Op Onze Wereld streven we naar een veilige en positieve leeromgeving voor alle leerlingen. Dit bereiken we door preventieve maatregelen en activiteiten die gericht zijn op alle betrokkenen binnen de school: leerlingen, het schoolteam en ouders. In de bijlage “tijdspad” vindt u een overzicht van wanneer welke activiteiten plaatsvinden.

Leerlingen

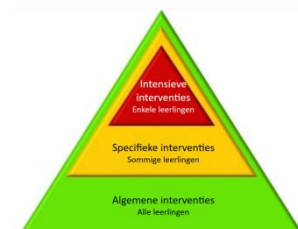
SWPBS (School Wide Positive Behavior Support)

SWPBS is een schoolbreed systeem dat positief gedrag bij leerlingen stimuleert. Het doel is gewenst gedrag te versterken en ongewenst gedrag te verminderen door positieve bekrachtiging. Op Onze Wereld werken we met duidelijke gedragsverwachtingen, die consistent worden nageleefd door leerlingen én teamleden. Deze verwachtingen worden regelmatig besproken in de klas en zijn op diverse plekken in de school zichtbaar. Zo creëren we een omgeving waarin respect, betrokkenheid, veiligheid, zorg en plezier centraal staan. Belangrijke stappen binnen PBS zijn: positief voorbeeldgedrag (model staan), gedrag actief aanleren, het bekrachtigen van positief gedrag, data gestuurd werken, het bijsturen en begrenzen van ongewenst gedrag en positief en actief toezichthouden. Door deze stappen consequent toe te passen, ontstaat een duidelijke en veilige leeromgeving voor leerlingen.

De aanpak is gebaseerd op de piramide van ondersteuning binnen PBS. Deze piramide maakt duidelijk dat het gaat om een gelaagde gedragsaanpak, waarbij ondersteuning wordt afgestemd op de behoeften van leerlingen.

De onderste laag van de piramide (groen) is bedoeld voor alle leerlingen. In deze basislaag wordt gewenst gedrag actief aangeleerd, regelmatig geoefend en positief bekrachtigd. Sommige leerlingen hebben een gele of rode interventie nodig. Op basis van de gedragsfunctieanalyse wordt er een passende interventie gekozen.

Door sterk in te zetten op preventie binnen een stevige groene basis laag, wordt ongewenst gedrag, zoals pesten, zoveel mogelijk voorkomen. Hierdoor kan sneller en effectiever worden ingespeeld op gedrag dat afwijkt, terwijl het positieve schoolklimaat behouden blijft.

Binnen SWPBS hoort ook het pestpreventieprogramma Sociale veiligheid met PBS. In dit programma wordt pestgedrag vergeleken met een brandende kaars: net als een kaars heeft pestgedrag ‘aandacht’ nodig om te blijven bestaan. Daarom leren we leerlingen een driestappenreactie aan: Stop, Loop, Praat. Dit houdt in dat leerlingen eerst een duidelijk stopsignaal gebruiken, vervolgens weggelopen uit de situatie en daarna praten met een volwassene.

Deze aanpak wordt niet alleen expliciet aangeleerd, maar ook regelmatig geoefend en positief bekrachtigd, zodat leerlingen weten hoe zij kunnen handelen bij ongewenst gedrag en de sociale veiligheid binnen de school wordt versterkt.

Het programma bestaat uit lessen die zijn afgestemd op elke bouw, waarbij leerlingen sociale vaardigheden leren die passen bij alle rollen binnen pestgedrag. Er wordt veel geoefend met sociale reacties en het omgaan met pesten. Leerlingen leren niet alleen hoe zij zelf stop kunnen zeggen, maar ook hoe zij moeten stoppen wanneer er stop wordt gezegd. Daarnaast krijgen omstanders concrete handvatten om te helpen, zoals samen stop zeggen, stop accepteren, helpen weggelopen en het inschakelen van een volwassene. Door herhaling en oefening maken we leerlingen vaardiger in het toepassen van deze reacties in de praktijk. Voor de hogere groepen is er een aanvullende les die specifiek ingaat op pesten via sociale media.

Gouden, Zilveren en Bronzen Weken

Wij gebruiken het systeem van Gouden, Zilveren en Bronzen Weken om gedurende het schooljaar positief gedrag te stimuleren en een veilige schoolcultuur te versterken.

Gouden Weken: Deze markeren de start van het schooljaar. We leggen een stevige basis voor een veilig en positief schoolklimaat. Gedragsregels en sociale waarden worden herhaald en de nadruk ligt op het opbouwen van de onderlinge relaties, respect en een welkom gevoel voor iedereen.

Zilveren Weken: Na de kerstvakantie richten we ons op het verdiepen van de positieve gedragingen, zoals samenwerken en het oplossen van conflicten. Leerlingen worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen voor hun gedrag en bij te dragen aan een ondersteunende schoolcultuur.

Bronzen Weken: Na de meivakantie evalueren we de sociale vaardigheden en het naleven van de gedragsregels. Positief gedrag wordt extra gewaardeerd en we versterken zo de schoolcultuur verder.

Door deze systematische aanpak creëren we een continu proces van positieve gedragsversterking, waardoor elke leerling zich gewaardeerd voelt en verantwoordelijkheid neemt voor het welzijn van een ander.

Mediamasters

Mediamasters is een programma voor groep 5 t/m 8, waarin leerlingen bewust worden gemaakt van de kansen en risico's van digitale media. Ze leren veilig omgaan met sociale media, cyberpesten herkennen en voorkomen, en respectvol onlinegedrag vertonen. Dit programma draagt bij aan digitale vaardigheden en de sociale veiligheid in de online omgeving van onze leerlingen.

Week van de Mediawijsheid

Deze jaarlijkse themawEEK besteedt extra aandacht van mediawijsheid. We organiseren activiteiten die leerlingen leren over online privacy, het herkennen van nepnieuws, cyberpesten en digitale zelfregulatie. Het is een moment om kritisch na te denken over online gedrag en de impact daarvan op zichzelf en anderen.

KWINK en Burgerschap

KWINK is een methode voor sociaal-emotioneel leren én burgerschap. Het programma is gericht op het ontwikkelen van vaardigheden zoals zelfinzicht, zelfregulatie, sociale vaardigheden, empathie en verantwoordelijk gedrag. KWINK sluit aan bij de kerndoelen voor burgerschap en leert leerlingen hoe zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de groep, de school en de samenleving.

KWINK heeft dezelfde onderliggende theorieën als PBS en vormt een verdiepende aanvulling op PBS (en omgekeerd). Waar PBS zich richt op het schoolbreed aanleren en bekrachtigen van gewenst gedrag, biedt KWINK-verdieping in de klas door expliciet aandacht te besteden aan sociaal-emotionele vaardigheden en burgerschapscompetenties. Samen zorgen PBS en KWINK voor een samenhangende en consistente aanpak van gedrag en sociale ontwikkeling.

Binnen KWINK worden thema's behandeld zoals vriendschap, samenwerken, het omgaan met emoties, het oplossen van conflicten en het maken van verantwoorde keuzes. Deze thema's worden op een structurele manier aangeboden in de klas en waar nodig verdiept in kleinere groepen. KWINK stimuleert leerlingen om actief na te denken over hun rol als klasgenoot, als burger binnen de school en als deelnemer aan de maatschappij.

De lessen dragen bij aan het versterken van een sociaal veilige omgeving, waarin respect, betrokkenheid en inclusiviteit centraal staan. Door de integratie van burgerschapsvorming en sociaal-emotioneel leren ondersteunt KWINK-leerlingen in het respectvol omgaan met elkaar en het actief bijdragen aan een positief schoolklimaat.

Leerlingenraad

De leerlingenraad speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale veiligheid op Onze Wereld. Leerlingen krijgen een stem in schoolzaken en kunnen ideeën aandragen over het schoolklimaat en sociale thema's. Hierdoor voelen zij zich gehoord en betrokken bij het verbeteren van hun eigen leeromgeving.

Team

Professionaliseren van het team

Op Onze Wereld vinden we het belangrijk dat ons team blijft leren en zich ontwikkelt. Goed geschoolde en bewust handelende leerkrachten zijn essentieel voor een veilige en stimulerende leeromgeving. Daarom investeren we structureel in de professionalisering.

Onze teamleden ontwikkelen zich via:

- Studiedagen en scholing.
- Coaching en intervisie, met aandacht voor pedagogisch handelen en groepsdynamiek.
- Scholing voor intern begeleiders en specialisten, zoals PBS-specialisten.
- Trainingen via Lucas Academie, met thema's als klassenmanagement, sociaal veilige schoolcultuur en signalering van zorg.
- Begeleiding van stagiaires, waarbij we bijdragen aan het opleiden van toekomstige collega's en zelf reflecteren op onze praktijk.

Binnen het team spelen PBS-specialisten en datamanagers een belangrijke rol in het versterken van het pedagogisch klimaat en het borgen van een veilig leerklimaat. Zij ondersteunen collega's bij:

- Het aanleren en toepassen van duidelijke gedragsverwachtingen.
- Het gericht inzetten van gedragsinterventies.
- Het analyseren van gedragsdata en vertalen naar praktische acties in de klas en op schoolniveau.
- Coaching bij het versterken van positief gedrag en preventief handelen.

Door continu te investeren in het team zorgen we ervoor dat alle medewerkers deskundig en bewust bijdragen aan een veilige, inclusieve en kansrijke leeromgeving voor ieder kind.

Toezicht en begeleiden tijdens het buitenspelen

Tijdens de pauzes zijn de betrokkenen actief aanwezig op het schoolplein. Goed toezicht en betrokkenheid zorgen ervoor dat kinderen veilig kunnen spelen, dat pestgedrag vroegtijdig wordt gesignaleerd en dat elk kind zich gezien voelt.

We zetten hierbij in op:

- Actieve spelbegeleiding: leerkrachten begeleiden spel, sturen positief gedrag en lossen conflicten laagdrempelig op.
- Betrokkenheid bij eenzame kinderen: We letten op kinderen die alleen staan of niet mee durven doen, en betrekken hen actief bij spel.

Zo wordt het buitenspelen meer dan een pauze; het is een waardevol moment van sociaal leren en ontmoeting.

Intern begeleiders en zorgstructuur → zorgteam

Op Onze Wereld staat een sterke en preventieve zorgstructuur centraal. Het intern begeleidersteam (IB-team) speelt hierin een coördinerende en verbindende rol. Het IB-team werkt intensief samen met het schoolmaatschappelijk werk (SMW), de pest coördinator en, waar nodig, met externe partners.

Het IB-team bewaakt en versterkt de zorgstructuur van de school en richt zich op:

- Vroegtijdige signalering: leerkrachten worden ondersteund bij het signaleren van sociaal-emotionele of gedragsmatige zorgen bij leerlingen.
- Preventieve ondersteuning: In overleg met leerkrachten en ouders wordt tijdig passende begeleiding ingezet, bijvoorbeeld via groepsinterventies of kortdurende ondersteuning.
- Samenwerking met externen: Wanneer nodig wordt samengewerkt met externe specialisten.

Met deze werkwijze willen we problemen in een vroeg stadium herkennen, escalatie voorkomen en ieder kind de ondersteuning bieden die het nodig heeft voor een veilige en kansrijke schooltijd.

Ouders

Op Onze Wereld beschouwen we ouders als onmisbare partners in het onderwijs. We investeren in korte, duidelijke lijnen van communicatie, niet alleen als er zorgen zijn, maar juist ook om successen te delen. Samen

streven we één doel na: elk kind de kans geven zich optimaal te ontwikkelen, binnen zijn of haar talenten en mogelijkheden. Daarom zetten we in op een open en gelijkwaardige samenwerking met ouders, gebaseerd op wederzijds vertrouwen en betrokkenheid.

Koffie XL

Een belangrijke vorm van ouderbetrokkenheid is koffie XL, dat een keer per week plaatsvindt in het wereldtheater. Tijdens deze bijeenkomst zijn ouders welkom om in een informele setting met elkaar en met school in gesprek te gaan. Er worden thema's besproken op het gebied van opvoeding, onderwijs en de ontwikkeling van kinderen. Interne en externe specialisten delen informatie, beantwoorden vragen en gaan in gesprek over wat ouders bezighoudt.

Medezeggenschapsraad (MR)

Ouders denken actief mee over het beleid van de school via de medezeggenschapsraad (MR). De MR bestaat uit personeelsleden en ouders en heeft instemmings- of adviesrecht bij belangrijke besluiten. Zo zorgen we ervoor dat ouders betrokken zijn bij het beleid en de koers van de school en dat we samenbouwen aan goed onderwijs in een veilige omgeving.

Monitoring en Signalering

Op onze Wereld zetten we diverse preventieve maatregelen en activiteiten in om een sociaal veilige schoolomgeving te realiseren. We vinden het belangrijk om deze inspanningen systematisch te toetsen bij leerlingen, ouders en het team. Dit doen we met behulp van monitoringinstrumenten die inzicht geven in hoe veilig en prettig leerlingen zich voelen op school. De verzamelde gegevens gebruiken we om:

- Te beoordelen of aanpassingen in het preventief beleid nodig zijn;
- Te bepalen of interventies gewenst zijn voor specifieke leerlingen, groepen, leerkrachten of het team als geheel.

In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste instrumenten toe en geven we aan wie welke monitoring uitvoert.

SWIS (School Wide Information System)

SWIS is een digitaal registratiesysteem waarin gedragsincidenten systematisch worden vastgelegd en geanalyseerd. Binnen het PBS-kader speelt SWIS een centrale rol in het bevorderen van een positieve en veilige schoolcultuur. Het systeem biedt concrete data over waar, wanneer en hoe vaak bepaald gedrag voorkomt, en stelt ons in staat trends te signaleren. Dankzij SWIS kunnen we gericht beleid voeren, interventies evalueren en actie ondernemen op basis van feiten. Bijvoorbeeld:

- Veel incidenten op het plein? → Aanpassingen van pleinbeleid of inzet van extra begeleiding.
- Terugkerende problemen binnen een groep? → Inzet van groepsinterventies of sociale vaardigheidstrainingen.

Met SWIS kijken we niet alleen terug, maar vooral vooruit: het helpt ons om preventief te handelen en een gedeelde verantwoordelijkheid te creëren binnen het hele team voor sociale veiligheid.

KIJK! (Komend schooljaar 26-27 gaan de kleuters over op een ander observatiesysteem)

KIJK! Is het observatie-instrument voor groep 1 en 2 waarmee de ontwikkeling van jonge kinderen in kaart wordt gebracht. Naast cognitieve domeinen als rekenen en taal, richt KIJK! zich ook op sociaal-emotionele aspecten zoals betrokkenheid, zelfbeeld, relaties met volwassenen en leeftijdsgenoten en spelontwikkeling. Deze brede aanpak maakt het mogelijk om vroegtijdig signalen op te vangen en ondersteuning op maat te bieden.

Leerling in Beeld

Voor de groepen 3 t/m 8 gebruiken we het instrument leerling in beeld om de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen structureel te monitoren. Het systeem biedt inzicht op verschillende ontwikkelingsgebieden zoals:

- Zelfregulatie; hoe een leerling met emoties en spanningen omgaat.
- Sociale interactie; samenwerken, vriendschappen sluiten en respectvol gedrag.
- Probleemoplossend vermogen; de manier waarop leerlingen met conflicten of uitdagingen omgaan.

Vanaf groep 6 vullen leerlingen ook zelf vragenlijsten in. Dit geeft inzicht in hoe zij hun eigen sociale vaardigheden, emoties en relaties ervaren. Het zelfbeeld van de leerling wordt gecombineerd met de observaties van de leerkracht en eventuele andere begeleiders, waardoor een breed en compleet beeld van het sociaal functioneren ontstaat.

Wanneer er zorgen zijn, worden deze besproken met de leerkracht en/of intern begeleider en ouders, zodat de begeleiding zorgvuldig afgestemd kan worden.

Leerling in Beeld helpt om niet alleen problemen vroegtijdig te signaleren, maar ook om de voortgang te volgen en waar nodig de begeleiding aan te passen.

Stoeltjesdans

De stoeltjesdans-methode wordt op Onze Wereld ingezet om de sociale veiligheid en groepsdynamiek binnen klassen te onderzoeken. Deze methode geeft inzichten in hoe leerlingen elkaar zien en ervaren binnen de groep.

In tegenstelling tot vast afnamenmoment, wordt de Stoeltjesdans flexibel ingezet:

- In overleg met de intern begeleider;
- Op advies van het IB-team, bijvoorbeeld wanneer er signalen zijn van verstoringen in de groepsdynamiek of sociale veiligheid.

De uitkomsten worden besproken met de internbegeleider en, indien nodig, met andere betrokkenen.

Ouders

Tevredenheidsmeting

Elke twee jaar nemen wij deel aan de landelijke tevredenheidsmeting via Vensters (Scholen op kaart). Leerlingen, ouders en teamleden geven hierbij hun mening over verschillende aspecten van de school, waaronder sociale veiligheid, communicatie en onderwijskwaliteit.

De uitkomsten bieden ons waardevolle inzichten in hoe betrokkenen de school ervaren, en vormen aanknopingspunten om ons beleid en werkwijze waar nodig te verbeteren. Zo blijven we samen werken aan een veilige en prettige leeromgeving voor iedereen.

Interventies

Onze aanpak

Wanneer zich pestgedrag voordoet, hanteren wij een duidelijke en preventieve aanpak, gebaseerd op onze kernwaarden en het SWPBS-model. We richten ons op alle betrokken leerlingen, met als doel een veilige omgeving te herstellen en de relaties te behouden.

We vermijden het labelen van leerling als 'pester', 'slachtoffer' of 'meeloper'. In plaats daarvan kijken we naar gedrag, niet naar personen. Ongewenst gedrag wordt afgewezen, maar de leerling blijft onderdeel van onze schoolgemeenschap. Vanuit deze visie staat het positief beïnvloeden van gedrag centraal.

Ouders worden bij een eerste incident direct geïnformeerd. Elk incident wordt geregistreerd in SWIS, en indien nodig ook in Esis. Zo houden we zicht op patronen en kunnen we gericht inzetten op verbetering.

De rol van groepsvorming en preventie

Een belangrijk uitgangspunt in onze school is dat elke leerling zich gezien en gewaardeerd voelt. We besteden veel aandacht aan groepsvorming en het versterken van het klasklimaat. Het creëren van een positieve groep draagt direct bij aan het voorkomen van pestgedrag.

Leerlingen leren gebruik te maken van de 'stop-loop-praat' strategie. Deze strategie wordt actief geoefend in de lessen en bekrachtigd op momenten waarop leerlingen deze op de juiste manier inzetten. Positief gedrag wordt altijd opgemerkt en beloond. Dit helpt leerlingen, vooral degenen die moeite hebben met sociale interacties, om gewenst gedrag vol te houden.

Reminders en begeleiding

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben (gele interventies) bij het toepassen van de stop-loop-praat strategie, krijgen tussendoor herinneringen van de leerkracht. Voorafgaand aan vrije situaties, zoals pauzes, wordt kort besproken hoe zij kunnen reageren op pestgedrag of stopsignalen.

Na afloop volgt een kort reflectiemoment, waarin wordt besproken hoe het ging en successen worden benoemd.

Stappen bij sociaal ongewenst gedrag

Wanneer sociaal ongewenst gedrag eenmalig voorkomt:

- De leerkracht herhaalt de gedragsregels rondom stop-loop-praat met de klas of de betreffende leerling(en).
- De leerling krijgt gedurende de week gerichte reminders voorafgaand aan vrije situaties.

Wanneer het gedrag zich herhaaldelijk voordoet:

- Als sociaal ongewenst gedrag binnen een groep voorkomt en de standaardaanpak onvoldoende effect heeft, kan worden gekozen voor een steungroep-aanpak*.
- Het protocol sociaal ongewenst gedrag wordt gevolgd. Dit protocol beschrijft stap voor stap de te nemen acties.

*Steungroep-aanpak:

De steungroep-aanpak is een oplossingsgerichte methode waarbij klasgenoten worden betrokken bij het herstellen van de veiligheid van een leerling die zich gepest voelt. Hierbij ligt de focus niet op schuld, maar op het gezamenlijk verbeteren van de situatie. De leerling die zich onveilig voelt, wordt ondersteund door een groep klasgenoten. Samen met de leerkracht of intern begeleider stellen zij een plan op om het pedagogisch klimaat te versterken. Deze aanpak:

- Richt zich op veiligheid, samenwerking en herstel;
- Zorgt dat alle betrokkenen verantwoordelijkheid nemen voor het groepsklimaat;
- Helpt leerlingen op een positieve manier omgaan met conflicten te leren;
- Wordt altijd zorgvuldig begeleid en gemonitord.

Deze aanpak sluit aan bij de overtuiging dat het versterken van de hele groep effectiever is dan het straffen van individuele leerlingen. Zo bouwen we samen aan een sociale veilige school voor iedereen.

Protocol

Reageren op meldingen van pestgedrag

Wanneer leerkrachten signaleren dat leerlingen zich niet aan de schoolafspraken houden, wordt hier direct en consequent op gereageerd volgende de reactieprocedure pestpreventie. Zo wordt geprobeerd incidenten zoveel mogelijk te voorkomen.

De volgende specifieke manier van reageren wordt school breed ingezet:

Stap	Actie	Verantwoordelijke(n)	Opmerking
0.	Check-in: gesprek om vast te stellen of het gaat om plagen, een conflict of pesten.	Eigen leerkracht	Pesten betreft frequent, intentioneel gedrag.
1.	Gesprek met slachtoffer.	Eigen leerkracht	Voelt de leerling zich veilig in de klas?
2.	Gesprek met pester.	Eigen leerkracht	
3.	Gesprek met slachtoffer en pester samen.	Eigen leerkracht	Indien wenselijk!
4.	Ouders worden geïnformeerd en de pest coördinator en intern begeleider worden op de hoogte gebracht.	Eigen leerkracht	Ouders worden geïnformeerd over de afspraken die gemaakt zijn via een bericht.
→	Is het opgelost? Na stap 3 en 4. Ja → Het wordt genoteerd in Esis. Nee → verder met stap 5		
5.	Gesprek met leerkracht, APC, ouders en slachtoffer	Pest coördinator + eigen leerkracht	
6.	Gesprek met leerkracht, APC, ouders en pester	Pest coördinator + eigen leerkracht	
7.	Evaluatiegesprek na twee weken.	Pest coördinator + betrokkenen	

Toelichting:

Gedragsprotocol vs. Pestprotocol

- Gedragsprotocol: breed, richt zich op alle vormen van ongewenst gedrag.
- Pestprotocol: specifiek gericht op herhaald en gericht sociaal ongewenst gedrag (pesten).

Aanpak bij aanhoudend ongewenst gedrag en pesten

Individuele ondersteuning via PBS

Wanneer gedrag structureel ongewenst blijft, wordt er een gerichte aanpak ingezet aan de hand van een gedragsfunctiesanalyse volgens de PBS-methodiek. Dit geldt voor leerlingen die wellicht een gele of rode interventie nodig hebben. Op basis van deze analyse wordt een individueel ondersteuningsplan opgesteld. Dit plan richt zich op gedragsverandering, het versterken van sociale vaardigheden en het voorkomen escalatie.

Bij aanhoudend pestgedrag vinden naast gesprekken met leerlingen en ouders ook de inzet van deskundige hulpverleners plaats, zoals het schoolmaatschappelijk werk, de schoolarts of, in overleg, de leerplichtambtenaar. Het doel is altijd herstel, ondersteuning en gedragsverandering.

Wanneer negatief gedrag ondanks alle inspanning structureel blijft terugkeren, kan besloten worden om de leerling tijdelijk in een andere groep binnen de school te plaatsen. In uitzonderlijke en ernstige gevallen kunnen schorsing of verwijdering worden overwogen, uiteraard binnen de geldende wettelijke kaders.

Melden

Melden van incidenten sociaal ongewenst gedrag

Wij moedigen iedereen aan om sociaal ongewenst gedrag, zoals pesten, altijd te melden. Bij voorkeur gebeurt dit bij de groepsleerkracht van de betrokken leerling.

Daarnaast is er een Pest coördinator aangesteld die toeziet op de naleving van het protocol rondom sociaal ongewenst gedrag. Bij incidenten kan de leerkracht de coördinator inschakelen voor extra ondersteuning en advies.

Pest coördinator

Annemaj van Leeuwen

Telefoon: 06-28439551

Vertrouwenspersoon binnen onze school

Op Onze Wereld vinden we het belangrijk dat iedereen, kinderen, ouders en medewerkers, zich veilig en gehoord voelt. Daarom is er binnen onze school een duidelijke rol weggelegd voor de vertrouwenspersoon. Onze vertrouwenspersonen zijn zichtbaar en toegankelijk. Zij bieden een luisterend oor, denken mee bij hulpvragen en geven advies.

Er zijn binnen de school vertrouwenspersonen voor zowel kinderen als volwassenen:

- Vertrouwenspersonen voor kinderen:
Claudia van der Molen en Maiwenn Heijbers
- Vertrouwenspersonen voor ouders en medewerkers:
Mieke Jansen en Petra Aartman

We zorgen ervoor dat iedereen binnen de schoolgemeenschap weet bij wie zij terecht kunnen.

Externe vertrouwenspersoon Lucas Onderwijs

Naast onze interne vertrouwenspersoon is er ook een externe vertrouwenspersoon beschikbaar binnen Lucas Onderwijs. Deze is het aanspreekpunt voor klachten en kan ondersteuning bieden buiten de school.

De vaste externe vertrouwenspersonen van Lucas Onderwijs zijn mevrouw van Deursen en mevrouw Flohr, werkzaam namens Stichting Kwadraad.

Wilt u een afspraak maken met één van hen? Stuur dan een e-mail naar:

vertrouwenspersoon@kwadraad.nl of bel het algemene nummer van Kwadraad: **088 900 4000**. Binnen twee werkdagen wordt er contact met u opgenomen.

U kunt ook rechtstreekt telefonisch contact opnemen met mevrouw Van Deursen via **06 40 56 74 97** of Mevrouw Flohr via **06 18 68 01 46**. Vermeld bij uw aanvraag altijd van welke school u afkomstig bent.

Bijlages

Bijlage 1 - Jaarplanning

September 2025	
Gouden weken	Introductie van de gedragsverwachtingen en groepsregels maken.
Startgesprekken	
Informatiebijeenkomst	In schoolweek 1 en 2 zijn er per leerjaar informatiebijeenkomsten gepland voor ouders. Hierbij wordt algemene informatie gedeeld m.b.t. tot het schooljaar.
Week tegen pesten	Een speciale week waarin aandacht wordt besteed aan het voorkomen en aanpakken van pesten binnen de school.
Oktober 2025	
Inloopweek	Tijdens dit moment kunnen ouders de sfeer in de klas ervaren, kennismaken met de leerkracht en inzicht krijgen in het onderwijs en de leeractiviteiten van hun kind. Het hoofddoel van dit inloophmoment is het bevorderen van ouderbetrokkenheid en het versterken van de samenwerking tussen school en thuis.
Stoeltjesdans	Afname stoeltjesdans (bij voorkeur van groepsleerkracht of IB'er)
November 2025	
Mediamasters, groep 5 t/m 8.	Activiteiten en lessen rondom mediawijsheid, gericht op het bewust maken van kinderen van hun mediagebruik en het ontwikkelen van digitale vaardigheden.
Week van mediawijsheid	Activiteiten en lessen rondom mediawijsheid, gericht op het bewust maken van kinderen van hun mediagebruik en het ontwikkelen van digitale vaardigheden.
Week van respect	Activiteiten en lessen rondom respect.
December 2025	
Inloopweek	Tijdens dit moment kunnen ouders de sfeer in de klas ervaren, kennismaken met de leerkracht en inzicht krijgen in het onderwijs en de leeractiviteiten van hun kind. Het hoofddoel van dit inloophmoment is het bevorderen van ouderbetrokkenheid en het versterken van de samenwerking tussen school en thuis.
Januari 2026	
Zilveren weken	Na de kerstvakantie richten we ons op het verdiepen van de positieve gedragingen, zoals samenwerken en het oplossen van conflicten. Leerlingen worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen voor hun gedrag en bij te dragen aan een ondersteunende schoolcultuur.
Februari 2026	
Maart 2026	
April 2026	
Stoeltjesdans	Afname stoeltjesdans
Seksuele vorming	Kinderen leren over de functies en veranderingen van hun eigen lichaam en hoe ze voor hun gezondheid en welzijn kunnen zorgen.
Inloopweek	Tijdens dit moment kunnen ouders de sfeer in de klas ervaren, kennismaken met de leerkracht en inzicht krijgen in het onderwijs en de leeractiviteiten van hun kind. Het hoofddoel van dit inloophmoment is het bevorderen van ouderbetrokkenheid en het versterken van de samenwerking tussen school en thuis.

Mei 2026	
Bronzen weken	Na de meivakantie evalueren we de sociale vaardigheden en het naleven van de gedragsregels. Positief gedrag wordt extra gewaardeerd en we versterken zo de schoolcultuur verder.
Juni 2026	
Juli 2026	
Inloopweek	Tijdens dit moment kunnen ouders de sfeer in de klas ervaren, kennismaken met de leerkracht en inzicht krijgen in het onderwijs en de leeractiviteiten van hun kind. Het hoofddoel van dit inloopmoment is het bevorderen van ouderbetrokkenheid en het versterken van de samenwerking tussen school en thuis.
Augustus 2026	